

TERVEYDENSUOJELULAKI (763/1994)

51 § Terveydensuojelua koskevat määräykset ([4.2.2000/89](#))

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi. Jos toiminta on ympäristönsuojelulain nojalla luvan- tai ilmoituksenvaraista tai siitä on tehtävä mainitun lain 65 §:n nojalla ilmoitus rekisteröintiä varten, määräyksen antaa mainitun lain mukainen viranomainen noudattaen mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään. ([9.4.2010/255](#))

Kiireellisessä tapauksessa valvontaa suorittava kunnan viranhaltija saa antaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen. Kielto tai määräys on viipymättä saatettava kunnan terveydensuojeluviranomaisen ratkaistavaksi. ([1.11.1996/777](#))

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi myös antaa yleisiä määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi ja terveydellisten olojen valvomiseksi (terveydensuojelujärjestys).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (401/2001) pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista

7 § Yksittäisten talousvesikaivojen veden laadun valvonta

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä 1 §:n 3 kohdassa tarkoitetun yksittäisen kaivon veden tutkittavaksi, jos on syytä epäillä veden aiheuttavan terveyshaittaa. Tutkimuksen tulee sisältää liitteessä II mainittujen muuttujien määritykset, ellei ole perusteltua syytä jättää joitakin niistä määrittämättä. Liitteessä II mainittujen muuttujien määritysten lisäksi muita liitteessä I lueteltuja muuttujia koskeva määrittäminen on tehtävä, jos on perusteltua syytä epäillä niitä esiintyvän talousvedessä terveydelle haitallisessa määrin. Erityistapauksissa terveydensuojeluviranomainen voi määrätä tehtäväksi myös liitteessä I mainitsemattomien muuttujien määrityksiä.

Jos talousvesi ei täytä liitteen I taulukoissa esitettyjä terveydellisiä laatuvaatimuksia tai laatusuosituksia uusintatutkimuksella varmistettunakaan, kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee tiedottaa veden käyttäjille laatuvaatimusten ja -suositusten ylityksistä ja talousveden tällöin mahdollisesti aiheuttamista terveyshaitoista. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi antaa talousvesikaivon veden valvontaa, puhdistusta ja käyttöä koskevia määräyksiä talousvedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

(Käsittääkseni määräyksen kaivon puhdistamisesta, valvonnasta ja käytön rajoittamisesta voi kohdistaa ainoastaan kaivon omistajalle / haltijalle, jolla on tosiasiallinen mahdollisuus määräystä noudattaa)

Vesilaki (264/1961)

1 LUKU Yleisiä säännöksiä

Vesialueet ja vedet

18 § [\(4.2.2000/88\)](#)

Ilman aluehallintoviraston lupaa ei saa käyttää pohjavettä tai ryhtyä pohjaveden ottamista tarkoittavaan toimeen siten, että siitä pohjaveden laadun tai määrän muuttumisen vuoksi voi aiheutua jonkin pohjavettä ottavan laitoksen vedensaannin vaikeutuminen, tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuuden olennainen vähentyminen tai sen hyväksikäyttämismahdollisuuden muu huonontuminen taikka toisen kiinteistöllä talousveden saannin vaikeutuminen (*pohjaveden muuttamiskielto*). Kielto koskee myös maa-ainesten ottamista ja muuta toimenpidettä, jos siitä ilmeisesti voi aiheutua edellä mainittu seuraus. [\(22.12.2009/1391\)](#)

Jos pohjaveden ottamisesta tai muusta 1 momentissa tarkoitettusta toimenpiteestä voi aiheutua vesistössä tämän luvun 15 §:ssä tarkoitettu seuraus, on toimenpide tältä osin katsottava sellaiseksi vesistön muuttamiseksi, josta sanotussa pykälässä säädetään. Jos toimenpide aiheuttaisi tämän luvun 15 a tai 17 a §:ssä tarkoitettun seurauksen, on lisäksi voimassa, mitä sanotuissa pykälissä säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske pohjaveden ottamista vähäisessä määrin talousvedeksi eikä myöskään sitä varten tarvittavan kaivon tekemistä.

Päästöistä aiheutuvan pohjaveden pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään ympäristönsuojelulaissa.

19 § [\(4.2.2000/88\)](#)

Sen lisäksi, mitä tämän luvun 12–15 §:ssä säädetään, tarvitaan lupa tämän luvun 30 §:ssä tarkoitettuun vesistön ruoppaamiseen, 4 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun ruoppausmassan sijoittamiseen vesialueelle, 5 luvun 30 §:ssä tarkoitettuun uittoa varten tehtyjen laitteiden ja rakennelmien poistamiseen tai muuttamiseen, 5 luvun 96 §:ssä tarkoitettuun kuorimattoman puutavaran uittamiseen, 6 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun ojitukseen sekä 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun pengerrysalueen kuivatusvesien johtamiseen vesistöön sekä muuhun niihin verrattavaan toimenpiteeseen lupa myös silloin, kun siitä voi aiheutua ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua pilaantumista vesialueella. Ympäristölupaa ei tällöin tarvita.

Vesien pilaantumisen ehkäisemisestä on muutoin voimassa, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään.

11 LUKU Korvaukset

2 § [\(4.2.2000/88\)](#)

Jos tässä laissa tarkoitetun vesistöön tai sen rannalle tehdyn tai tekeillä olevan laitteen tai rakennelman taikka ojan, vedenjohdon, viemärin tai muun sellaisen johdon epäkuntoon joutumisesta, joka ei ole johtunut poikkeuksellisesta ulkonaisesta syystä, aiheutuu veden tulvaa, vesistön tai pohjaveden pilaantumista tai muuta vahinkoa, vastaa sen omistaja, ja jos omaisuus on luovutettu toisen hallintaan, haltija yhteisvastuullisesti omistajan kanssa vahingosta, vaikkei vahinko ole aiheutunut näiden tuottamuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa on kuitenkin sen, joka ei ole tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttanut vahinkoa, korvattava vain toisen omaisuutta välittömästi kohdannut vahinko.

Jos 1 momentissa tarkoitetusta epäkuntoon joutumisesta aiheutuu ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettua ympäristövahinkoa, sovelletaan sen korvaamiseen tämän pykälän säännösten sijasta sanottua lakia. Asia käsitellään tällöin käräjäoikeudessa, jollei se ympäristönsuojelulain 72 §:n mukaan kuulu aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Omistajasta ja haltijasta on tällöin voimassa, mitä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettu toiminnan harjoittajasta sanotussa laissa säädetään. ([22.12.2009/1391](#))

Tämän lain 1 luvun 25 §:ssä ja 5 luvun 79 §:ssä tarkoitetuista vahingoista on soveltuvin osin voimassa, mitä edellä 2 momentissa säädetään.

3 §

Jollei jonkin toimenpiteen osalta ole korvauksesta muuta säädetty, on tässä laissa tarkoitettuna vahinkona, haittana ja muuna edunmenetyksenä korvattava:

1) edunmenetys, joka johtuu tämän lain nojalla toiselle myönnetystä käyttöoikeudesta taikka oikeudesta lunastaa kiinteätä tai irtainta omaisuutta;

2) kiinteän tai irtaimen omaisuuden tai sen osan muusta kuin 1 kohdassa mainitusta syystä aiheutuva menettäminen, vahingoittuminen tai huononeminen, omaisuuden käytön estyminen tai vaikeutuminen, sen tuoton vähentyminen, myyntiarvon aleneminen sekä omistusoikeuteen perustuvan muunkin varallisuusarvoisen edun menettäminen sellaiseksi luettuna myös omaisuuden siirtämisestä ja toisenlaiseksi muuttamisesta johtuvat kustannukset;

5) rakennuksen tai muun rakennelman, laitteen tai kaluston käyminen osittain tai kokonaan hyödyttömäksi edellä 4 kohdassa tarkoitetun edunmenetyksen johdosta;

6) muuhun kuin omistusoikeuteen tai 4 kohdassa tarkoitettuun erityiseen oikeuteen perustuvan, edun käyttäjälle tarpeellisen veden saannin taikka vesialueen tai sen rannan muun tärkeän käyttämismahdollisuuden estyminen tai huomattava vaikeutuminen;

Jos 1 momentin nojalla korvattava vahinko, haitta tai muu edunmenetys johtuu melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä, hajusta tai niitä vastaavasta häiriöstä, sovelletaan, mitä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain 12 §:ssä säädetään. ([19.8.1994/739](#))

3 a § ([4.2.2000/88](#))

Jos tämän lain mukaisesta toimenpiteestä aiheutuu henkilövahinko, sovelletaan mitä vahingonkorvauslaissa säädetään. Jos henkilövahinko aiheutuu vesien pilaantumisesta, sovelletaan

kuitenkin tämän luvun säännösten estämättä, mitä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa säädetään. Henkilövahingon korvaamista koskeva asia käsitellään käräjäoikeudessa.

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

4 luku Ympäristöluvan tarve

28 § Yleinen luvanvaraisuus

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa (*ympäristölupa*). Asetuksella säädetään tarkemmin luvanvaraisista toiminnoista.

Ympäristölupa on lisäksi oltava:

1) toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain 1 luvun 19 §:ssä tarkoitetusta toiminnasta;

Luvan saaneen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun olennaiseen toiminnan muuttamiseen on oltava lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa.